

Opetusharjoittelun suunnitelma (ohje)

Mihin oppimisprosessin ohjaamiseni perustuu?

Opetusharjoittelu on kokonaisuus, jossa tuet oppijoiden oppimisprosessia ja arvioit oppimisen edistymistä. Se voi olla esimerkiksi opintojakso, moduuli, kurssi tai tutkinnon osa, joka voi sisältää ryhmäopetusta, yksilöohjausta, työelämässä oppimisen ohjausta ja/tai verkko-opintojen ohjausta tms. Opetusharjoittelussa voit rohkeasti kokeilla uusia asioita ja haastaa totuttuja tapoja. Opetusharjoittelun aikana kehität opetus- ja ohjausosaamistasi hyödyntämällä saamaasi palautetta itsearviointin lisäksi.

Toteutusta varten laadit opetusharjoittelun suunnitelman, jota täsmennät yksittäisten oppimisen ohjaamistilanteiden suunnitelmilla sekä videointisuunnitelmalla. Opetusharjoittelun suunnitelmassa perustelet pedagogiset valintasi ja kuvaat oppimisen ohjaamisen taustalla olevia pedagogisia perusteita, rakennat omaa käyttöteoriaasi siten, että voit soveltaa sitä toiminnassasi. Suunnitelman laadinnan avuksi on jäljempänä kysymyksiä, joita sinun tulee selvittää ja kuvata suunnitelmassasi.

Hyödynnä opetuskokonaisuuden suunnittelussa ammatillisen opettajakorkeakoulun opintojaksojen antia sekä muuta monipuolista ja ajankohtaista lähdeaineistoa. Esimerkiksi erilaisiin ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöihin ja opettajan työhön tutustumisen herättämiä oivalluksia ja tekemiäsi havaintoja. Arviointia suunnitellessasi perehdy Moodlessa olevaan materiaaliin. Ne löytyvät Oppimisprosessin ohjaamisen opintojakson arviointia koskevasta osasta. Muista laittaa suunnitelmaasi lähdemerkinnät ja noudata Jamkin ohjeita tekstivitteissä ja lähdeluettelossa.

A. Opetuskokonaisuuden perustiedot

- Oma nimi ja yhteystiedot
- Oppilaitoksen/organisaation nimi, osoite ja opetustila tai muu oppimisympäristö (esim. verkko-oppimisympäristö)
- Opetuksen toteuttamisen päivämäärät ja kellonajat
- Oppijaryhmä
- Opetuskokonaisuuden aihe ja laajuus
- Ohjaava opettaja ja vertaisohjaajat.

B. Ammatillinen osaaminen ja sen muutos

- Mitkä ovat keskeisimmät globaalit, kansalliset ja alueelliset tekijät, jotka ohjaavat työelämän ja ammattien kehittymistä yleensä ja erityisesti omalla ammattialallasi tai asiantuntijuusalueellasi?
- Millaista osaamista omalla ammattialallasi tai asiantuntijuusalueellasi edellytetään työelämässä työntekijöiltä ja asiantuntijoilta?
- Miten yrittäjäyys ja sen merkitys näyttäytyvät omalla ammattialallasi?
- Miten opetussuunnitelmassa ja/tai tutkinnon perusteissa (tai muissa toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa) kuvataan alan ammatillista osaamista? Miten työelämän ajankohtaiset a) globaalit b) kansalliset c) alueelliset osaamistarpeet näyttäytyvät niiden tavoitteissa ja sisällöissä?

C. Suunnitelmasi taustalla oleva teoreettinen tieto

Perehdy oppimista koskevaan teoreettiseen tietoon. Kuvaa sen avulla

- Millainen on oma käsityksesi oppimisesta (ihmiskäsitys, tiedonkäsitys, oppimiskäsitys) ja mitkä ovat omat pedagogiset periaatteesi (oma käyttöteoriasi)?
- Miten edellä mainitut näkyvät sinulle oppimisprosessin suunnittelussa, oppimisen ohjaamisessa, ohjaavan palautteen antamisessa ja arvioinnissa; millaisia toimintatapoja ja menetelmiä valitset ja miksi?

D. Opetuskokonaisuuden tavoitteet ja sisältö

- Mitkä ovat opetuskokonaisuuden osaamistavoitteet ja miten ne liittyvät laajempaan kokonaisuuteen (tutkintoon/tutkinnon osaan/moduuliin tms.)?
- Mitä opiskelija osaa opiskeltuaan kyseisen opintokokonaisuuden?
- Millaisilla sisällöillä tavoiteltavaan osaamiseen päästään (ks. opetussuunnitelma ja/tai tutkinnon perusteet tai muut toimintaa ohjaavat asiakirjat)?

E. Orientaatioperustan laatiminen

Orientaatioperusta on jäsenitys opittavasta asiasta, jonka avulla oppija suuntautuu uuden oppimiseen. Sen tehtävänä on auttaa oppijaa hahmottamaan kokonaiskuva, valikoimaan oleelliset asiat sekä kytkemään yksityiskohdat kokonaisuuksiksi.

- Havainnollista opittavia sisältöjä ja rakenna orientaatioperusta oppijoillesi
- Orientaatioperustan muotoilla esimerkiksi kaavioksi, kuvioksi, ajatuskartaksi tai muuhun opiskelijoille/ammattialalle sopivaan muotoon. Liitä se opetuskokonaisuuden suunnitelmaasi.

F. Oppijoiden lähtökohdat, moninaisuus ja oppimista edistävä ilmapiiri

- Millaisia oppijoita tunnistat opetusryhmässäsi: Keitä oppijat ovat? Minkä ikäisiä he ovat? Mikä on keskeistä heidän kehityksessään ja elämismaailmassaan?
- Mikä on opiskelijaryhmäsi ammatillisen kehittymisen vaihe ja miten otat sen huomioon toiminnassasi?
- Miten otat huomioon opiskelijoiden erilaisuuden ja yksilölliset oppimisen edellytykset? Miten havainnoit ja tunnistat oppijoiden erilaisia tarpeita ja kuinka hyödynnät havaintojasi pedagogisissa valinnoissasi? Esim. Oppijat päivätoteutuksessa ja monimuotototeutuksessa.
- Miten tuet oppijoittesi henkilökohtaista oppimispolkua?
- Miten toteutat oppimistilanteita siten, että ne vahvistavat oppijoiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta?
- Miten tuet toisiin tutustumista, ryhmäytymistä, vuorovaikutusta ja myönteisen ilmapiirin rakentumista?

G. Oppimisen ohjaamisen ja arvioinnin menetelmien kuvaus

- Millaisia opetus-, ohjaus- ja arviointimenetelmiä käytät? (Palaa kohtaan C. teoreettinen tieto)
- Minkälaisia oppimisen tekoja oppijat tekevät saavuttaakseen opintokokonaisuuden osaamistavoitteita?
- Millä tavalla opiskelija saa ohjausta ja palautetta?
- Mitkä erityisesti ovat niitä kohtia tai asioita, joissa opiskelija tarvitsee ohjaavaa palautetta? Kuka ohjaa tai antaa palautetta? (opettaja, vertainen, automatisoitu palaute esim. verkko-oppimisympäristössä)
- Miten ohjaat oppijoittesi kriittistä ja kehittävää ajattelutaitoa?
- Miten opettajana tuet oppijälähtöisyyttä, yhteistoiminnallisuutta ja oppijoiden oppimaan oppimisen taitoja?
- Mitä opetusteknologisia tai verkkopedagogisia ratkaisuja ja välineitä käytät oppimisen tukena?
- Miten hyödynnät monipuolisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia oppimisen ohjaamisessa?
- Onko opintojakso oppijoillesi saavutettava?
- Miten työelämälähtöisyys toteutuu opetuksessasi?
- Minkälaista osaamisen arvioinnin aineistoa keräät, jotta voit arvioida, miten hyvin oppijat saavuttavat opetuskokonaisuudelle asetettuja tavoitteita? Hyödynnä Moodlessa olevaa materiaalia arvioinnista.
- Miten ja milloin oppijat tutustuvat arviointikriteereihin?
- Miten konkreettisesti toteutat osaamisen arviointia? Miten käytät oppimista ohjaavissa asiakirjoissa (ePerusteet, opetussuunnitelmat) olevia osaamisen arviointikriteereitä?
- Miten toteutuvat itsearviointi ja vertaisarviointi?

H. Oppimisprosessin eteneminen: miten hyödynnät kohdassa C. kuvaamaasi teoreettista tietoa oppimisprosessien suunnittelussa, ohjaamisessa ja arvioinnissa.

- Miten mahdollistat oppijoiden oppimisen kohti osaamistavoitteita?
- Miten vaiheistat oppijoittesi oppimisprosessin etenemisen, jossa huomioidaan sekä yhteisöllisyyttä että yksilöllisiä polkuja?
- Millaisia monipuolisia oppimistehtäviä opiskelija käytännössä tekee, kun hän oppii/opiskelee/harjoittelee sisältöjä? Esim. lukee, tutustuu, ideoi, oppii mallin avulla, etsii tietoa, soveltaa, tekee ryhmätyötä/parityötä, keskustelee, tutkii, kokeilee, piirtää, harjoittelee käytännössä, ratkaisee alan case-esimerkkejä jne.
- Onko oppimistoiminta aktiivista, monipuolista ja vaihtelevaa? Miten oppimisprosessin eteneminen tukee osaamisen kehittymistä?
- Mitä materiaalia tai aineistoja käytetään? Onko materiaali monipuolista, helposti saatavilla ja selkeää?
- Miten tuet oppijoiden keskittymistä ja oppimisvireyttä, esim. toiminnallisuuden ja liikkumisen keinoin? Miten ja milloin oppimista tauotetaan?